

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

18. december 2008 *

I sag C-337/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Verwaltungsgericht Stuttgart (Tyskland) ved afgørelse af 29. juni 2007, indgået til Domstolen den 20. juni 2007, i sagen:

Ibrahim Altun

mod

Stadt Böblingen,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Ó Caoimh, J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer), U. Löhmus og P. Lindh,

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: R. Grass,

* Processprog: tysk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- I. Altun ved Rechtsanwalt P. Horrig
- den tyske regering ved M. Lumma og J. Möller, som befuldmægtigede
- den græske regering ved G. Karipsiadis og T. Papadopoulou, som befuldmægtigede
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuschitz og G. Rozet, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 11. september 2008,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1, i associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen (herefter »afgørelse nr. 1/80«). Associeringsrådet blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, som blev undertegnet den 12. september 1963 i Ankara af Republiken Tyrkiet, på den ene side, og EØF's medlemsstater og Fællesskabet, på den anden side, og som blev indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 64/732/EØF af 23. december 1963 (*Samling af Aftaler indgået af De Europæiske Fællesskaber*, bind 3, s. 541).
- ² Anmodningen er fremsat under en sag mellem Ibrahim Altun, som er tyrkisk statsborger, og Stadt Böblingen, og vedrører en procedure om udvisning af den pågældende fra tysk område.

Retsforskrifter*Afgørelse nr. 1/80*

- ³ Artikel 6, stk. 1 og 2, i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 7 vedrørende familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat:

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i et år, ret til fornyelse af deres arbejdstilladelser i denne medlemsstat hos samme arbejdsgiver, såfremt der er beskæftigelse

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, ret til i denne medlemsstat med forbehold af den fortrinsstilling, som arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater har, at modtage tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg, såfremt dette tilbud er afgivet under normale vilkår og er registreret ved den pågældende medlemsstats arbejdsmarkedsmyndigheder

- efter at have haft lovlig beskæftigelse i fire år i den pågældende medlemsstat, fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.

2. Årlig ferie, barselsorlov og fravær på grund af arbejdsulykker eller sygdom af kortere varighed ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse. Uforskyldte arbejdsløshedsperioder, der er behørigt konstateret af de kompetente myndigheder, og fravær af længere varighed på grund af sygdom er ikke, selv om de ikke ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse, til skade for de rettigheder, der er erhvervet gennem den forudgående beskæftigelsesperiode.«

4 Artikel 7 i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»Når tyrkiske arbejdstagere har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat, har deres familiemedlemmer, såfremt de har fået tilladelse til at flytte til den pågældende medlemsstat,

- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst tre år, og under forbehold af den fortrinsret, som gives arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater, ret til at modtage enhver form for tilbud om beskæftigelse

- efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst fem år, fri adgang til enhver form for lønnet beskæftigelse.

Tyrkiske arbejdstageres børn, der har gennemført en erhvervsuddannelse i værtslandet, kan uafhængigt af varigheden af deres ophold i medlemsstaten modtage ethvert tilbud om beskæftigelse i den pågældende medlemsstat, forudsat at en af forældrene har været lovligt beskæftiget i denne stat i mindst tre år.«

5 Samme afgørelses artikel 14, stk. 1, bestemmer:

»Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse med forbehold af begrænsninger begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.«

Genèvekonventionen

- 6 Konventionen om flygtnings retsstilling, som blev undertegnet i Genève den 28. juli 1951 (*United Nations Treaty Series*, bind 189, s. 150, nr. 2545 (1954)), trådte i kraft den 22. april 1954. Den version af konventionen, som finder anvendelse i tvisten i hovedsagen, er den version, som er optaget i protokollen om flygtnings retsstilling, der blev undertegnet den 31. januar 1967 i New York og trådte i kraft den 4. oktober 1967 (herefter »Genèvekonventionen«).

- 7 Ifølge Genèvekonventionens artikel 1 afsnit A, stk. 2, skal udtrykket »flygtninge« finde anvendelse på enhver person, der »som følge af velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret, og som ikke er i stand til — eller på grund af sådan frygt ikke ønsker — at søge dette lands beskyttelse; eller som ikke har nogen statsborgerret og [...] befinder sig uden for det land, hvor han tidligere havde fast bopæl, og ikke er i stand til — eller på grund af sådan frygt ikke ønsker — at vende tilbage dertil«.

- 8 Genèvekonventionens artikel 5 bestemmer, at ingen bestemmelse i denne konvention »skal anses at berøre nogen rettighed eller fordel, tilstået flygtninge af en kontraherende stat uafhængigt af denne konvention«.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 9 Sagsøgeren i hovedsagen, Ibrahim Altun, er født den 1. januar 1985 og er søn af Ali Altun. Faderen, som også er tyrkisk statsborger, indrejste til Tyskland den 27. marts 1996 som asylansøger. Ved afgørelse af 19. april 1996 blev han af Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge (forbundskontor for anerkendelse af uden-

landske flygtninge) anerkendt som asylberettiget. Den 23. maj 1996 fik Ali Altun udstedt en tidsubegrænset opholdstilladelse i Tyskland.

- 10 Efter at have flyttet flere gange bosatte Ali Altun sig fra den 1. januar 2000 i Böblingen.
- 11 Ali Altun påbegyndte i juli 1999 en erhvervsmæssig beskæftigelse hos et vikarbureau i Stuttgart. Fra den 1. april 2000 var han ansat som arbejdstager i en virksomhed, der producerer levnedsmidler, indtil virksomheden blev erklæret konkurs den 1. juni 2002. Han blev herefter opfordret til at melde sig som arbejdsløs hos Arbeitsamt (arbejdsformidlingen), idet arbejdsforholdet formelt blev bragt til ophør den 31. juli 2002. Han modtog arbejdsløshedsydelse i perioden fra den 1. juni 2002 til den 26. maj 2003.
- 12 I juni 1999 indledte Ali Altun en procedure om familiesammenføring med sin hustru, sin søn og sine døtre. Ibrahim Altun indrejste til Tyskland den 30. november 1999 efter at have fået udstedt visum af Forbundsrepublikken Tysklands kompetente repræsentation i udlandet og bosatte sig hos sin far. Den 9. december 1999 fik han meddelt gyldig opholdstilladelse indtil den 31. december 2000. Opholdstilladelsen blev forlænget indtil den 31. december 2002 og derefter til den 8. december 2003.
- 13 Den 26. september 2002 meldte Ibrahim Altun sig som arbejdsløs hos Arbeitsamt. Den 1. september 2003 påbegyndte han et uddannelsesforløb for unge arbejdsløse, som han den 2. april 2004 opgav at færdiggøre.

- ¹⁴ Den 28. april 2003 blev Ibrahim Altun arresteret for et voldtægtsforsøg mod en sekstenårig pige og varetægtsfængslet indtil den 27. maj 2003. Ved dom afsagt den 16. september 2003 af Amtsgericht Böblingen blev han idømt en betinget fængselsstraf på et år og tre måneder.
- ¹⁵ Den 20. november 2003 ansøgte Ibrahim Altun om yderligere forlængelse af sin opholdstilladelse, hvilket ved afgørelse af 20. april 2004 blev afslået af Stadt Böblingen, som pålagde ham at forlade Forbundsrepublikken Tysklands område inden tre måneder efter afgørelsens forkyndelse, idet han ellers ville blive udvist til Tyrkiet.
- ¹⁶ Stadt Böblingen har gjort gældende, at Ibrahim Altun havde begået en alvorlig strafbar handling, som ifølge national ret udgør en grund til afslag på en ansøgning om forlængelse af opholdstilladelse. Ifølge Stadt Böblingen havde Ibrahim Altun ikke erhvervet nogen rettigheder i henhold til artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.
- ¹⁷ Da sagsøgeren i hovedsagens klage over denne afgørelse blev afvist, anlagde han sag ved Verwaltungsgericht Stuttgart, idet han gjorde gældende, at hans opholdsret ikke udelukkende burde vurderes efter national ret, men også efter artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.
- ¹⁸ Da Verwaltungsgericht Stuttgart har fundet, at afgørelsen af tvisten nødvendiggør en fortolkning af fællesskabsretten, har den besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Forudsætter erhvervelse af rettigheder i medfør af artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80, at den »hovedberettigede«, hos hvem familiemedlemmet har haft lovlig bopæl i løbet af perioden på tre år, har opfyldt betingelserne i artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80 i hele denne periode?

- 2) Er det i denne henseende tilstrækkeligt til, at et familiemedlem erhverver de i artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80 omhandlede rettigheder, at den »hovedberettigede« i løbet af denne periode har haft beskæftigelse hos forskellige arbejdsgivere i to år og seks måneder og herefter har været ufrivilligt arbejdsløs i seks måneder og forbliver arbejdsløs i en længere periode herefter?

- 3) Kan artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80 ligeledes gøres gældende af en person, der har fået opholdstilladelse som familiemedlem til en tyrkisk statsborger, hvis opholdsret og dermed adgang til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat udelukkende hviler på tildeling af politisk asyl begrundet i politisk forfølgelse i Tyrkiet?

- 4) Såfremt det tredje spørgsmål besvares bekræftende: Kan et familiemedlem ligeledes påberåbe sig artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80, når tildelingen af politisk asyl og den heraf afledte opholdsret og adgang til det lovlige arbejdsmarked for den »hovedberettigede« (i dette tilfælde faderen) hviler på urigtige oplysninger?

- 5) Såfremt det fjerde spørgsmål besvares benægtende: Er det i givet fald nødvendigt for at nægte at indrømme familiemedlemmer de rettigheder, der følger af artikel 7,

stk. 1, i [...] afgørelse nr. 1/80, at den »hovedberettigedes« rettigheder (i dette tilfælde faderen) forinden er blevet formelt trukket tilbage eller tilbagekaldt?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første og det andet spørgsmål

- ¹⁹ Med det første og det andet spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en tyrkisk arbejdstagers barn kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80, når arbejdstageren inden for den treårsperiode, hvor barnet har levet sammen med ham, har haft lønnet beskæftigelse i to et halvt år, før han blev arbejdsløs i de efterfølgende seks måneder.
- ²⁰ Ifølge Domstolens faste praksis har artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 direkte virkning i medlemsstaterne, således at tyrkiske statsborgere, der opfylder betingelserne, umiddelbart kan påberåbe sig de rettigheder, der følger af denne bestemmelse (dom af 17.4.1997, sag C-351/95, Kadiman, Sml. I, s. 2133, præmis 28, og af 18.7.2007, sag C-325/05, Derin, Sml. I, s. 6495, præmis 47).
- ²¹ Domstolen har endvidere fastslået, at de rettigheder, som artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 giver tyrkiske arbejdstageres børn med hensyn til beskæftigelse i den

pågældende medlemsstat, nødvendigvis indebærer en opholdsret, da retten til adgang til arbejdsmarkedet og til beskæftigelse ellers ville være helt illusorisk (jf. bl.a. Derindommen, præmis 47).

- 22 Som det fremgår af selve ordlyden af artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80, har en tyrkisk arbejdstagers barn ret til at modtage enhver form for tilbud om beskæftigelse i værtsmedlemsstaten, såfremt to betingelser er opfyldt, nemlig dels, at arbejdstageren har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i den pågældende medlemsstat, dels at barnet har haft lovlig bopæl dér i mindst tre år. Det skal i den forbindelse præciseres, at den første betingelse ikke sigter til begrebet »lovlig beskæftigelse« i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, men alene til begrebet »tilknytning til det lovlige arbejdsmarked«.
- 23 Hvad angår tyrkiske arbejdstageres tilknytning til det lovlige arbejdsmarked har Domstolen i forbindelse med fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 fastslået, at dette begreb skal forstås som en henvisning til samtlige arbejdstagere, der overholder værtsmedlemsstatens love og administrative bestemmelser, og som således har ret til at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse på denne stats område (dom af 26.11.1998, sag C-1/97, Birden, Sml. I, s. 7747, præmis 51, og af 24.1.2008, sag C-294/06, Payir m.fl., Sml. I, s. 203, præmis 29).
- 24 I øvrigt fortsætter en tyrkisk arbejdstager, selv om han midlertidigt afbryder sit ansættelsesforhold, med at være tilknyttet det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, inden for den periode, som med rimelighed må anses for nødvendig, for at han kan finde en ny lønnet beskæftigelse, uanset grunden til hans fravær fra arbejdsmarkedet, såfremt dette kun er midlertidigt (dom af 7.7.2005, sag C-383/03, Dogan, Sml. I, s. 6237, præmis 19 og 20).

- 25 En tyrkisk arbejdstager er kun udelukket fra det lovlige arbejdsmarked, såfremt han objektivt ikke længere har nogen mulighed for at blive reintegreret på arbejdsmarkedet eller ikke inden for et rimeligt tidsrum har fundet en ny lønnet beskæftigelse efter en midlertidig periode med ledighed (jf. i denne retning dom af 10.2.2000, sag C-340/97, Nazli, Sml. I, s. 957, præmis 44, og Dogan-dommen, præmis 23).
- 26 Den ufrivillige arbejdsløshed, som Ali Altun befandt sig i efter at den virksomhed, han arbejdede i, var erklæret konkurs, kan ikke i sig selv hindre, at han fortsatte med at være tilknyttet værtsmedlemsstatens lovlige arbejdsmarked.
- 27 De betragtninger, som er nævnt i denne doms præmis 23-25 vedrørende begrebet tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, har også gyldighed for fortolkningen af denne afgørelses artikel 7, stk. 1.
- 28 Såfremt dette begreb blev fortolket forskelligt, afhængigt af om det betragtes inden for rammerne af artikel 6 eller artikel 7 i afgørelse nr. 1/80, kunne det forstyrre sammenhængen i den ordning, som associeringsrådet har indført med henblik på gradvist at befæste tyrkiske arbejdstagers stilling i værtsmedlemsstaten.
- 29 Det bemærkes, at formålet med afgørelse nr. 1/80 er at fremme en gradvis integration i værtsmedlemsstaten af tyrkiske statsborgere, der opfylder betingelserne i en af bestemmelserne i denne afgørelse, og som derfor kan påberåbe sig de rettigheder, de har ifølge afgørelsen (Derin-dommen, præmis 53).

- 30 Hvad angår bopælsbetingelsen er familiemedlemmet til en tyrkisk arbejdstager ifølge artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 forpligtet til at være bosat hos denne uafbrudt i en periode på mindst tre år.
- 31 Det kræves således ifølge Domstolens faste praksis, at den familiesammenføring, som berettigede familiemedlemmet til en tyrkisk arbejdstager til at indrejse på værtsmedlemsstatens område, har en vis varighed, hvor den pågældende faktisk har et familiemæssigt samliv med arbejdstageren, hvilket kræves, så længe vedkommende ikke selv opfylder betingelserne for at få adgang til arbejdsmarkedet i denne stat (jf. dom af 16.3.2000, sag C-329/97, Ergat, Sml. I, s. 1487, præmis 36, og Derin-dommen, præmis 51).
- 32 Inden for hele den periode, som kræves for, at familiemedlemmet får adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten, skal den arbejdstager, som han lever sammen med, derfor have tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i denne medlemsstat.
- 33 Begge de to betingelser, som er nævnt i denne doms præmis 22, skal være opfyldt samtidigt.
- 34 Denne fortolkning af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 fremgår af bestemmelsens ordlyd og formål samt af Domstolens praksis.

- 35 Domstolen har således præciseret, at familiemedlemmet kan gøre rettighederne ifølge artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 gældende efter at have boet sammen med den tyrkiske arbejdstager, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten, også selv om den pågældende arbejdstager efter denne periode ikke længere selv har tilknytning til arbejdsmarkedet i denne medlemsstat (dom af 11.11.2004, sag C-467/02, Cetinkaya, Sml. I, s. 10895, præmis 32).
- 36 Den omstændighed, at arbejdstageren ikke længere opfylder betingelsen for adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten, efter at familiemedlemmet selv har erhvervet denne ret, kan derfor ikke rejse tvivl om retten til denne adgang.
- 37 Det må konkluderes, at det er en forudsætning for, at familiemedlemmet til en tyrkisk arbejdstager kan få adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten i henhold til artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, at betingelsen om, at arbejdstageren har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked, i det mindste skal være opfyldt i den treårsperiode, hvor de har levet sammen.
- 38 Ifølge den forelæggende ret har sagsøgeren i hovedsagen levet sammen med sin far i mere end tre år, nemlig fra den 30. november 1999, på hvilken dato han rejste ind i Tyskland, til den 20. april 2004, på hvilken dato afgørelsen om at afslå forlængelsen af hans opholdstilladelse blev vedtaget. Den nationale ret har endvidere angivet, at Ali Altun forud for den 20. april 2004 havde haft erhvervsmæssig beskæftigelse i to et halvt år og derpå var blevet ufrivilligt arbejdsløs fra juni 2002.

39 Betingelserne i artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 vedrørende den tyrkiske arbejdstagers tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten og vedrørende den periode, hvorunder familiemedlemmet skal have haft lovlig bopæl i denne medlemsstat, er derfor opfyldt i den foreliggende sag.

40 På grundlag af de foranstående betragtninger skal det første og andet spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at en tyrkisk arbejdstagers barn kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i denne bestemmelse, når arbejdstageren inden for den treårsperiode, hvor barnet har levet sammen med ham, har haft en erhvervsmæssig beskæftigelse i to et halvt år, før han blev arbejdsløs i de efterfølgende seks måneder.

Det tredje spørgsmål

41 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om den omstændighed, at en tyrkisk arbejdstager har erhvervet opholdsret i en medlemsstat og dermed fået adgang til arbejdsmarkedet i denne stat som politisk flygtning, er til hinder for, at et medlem af hans familie kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

42 Ifølge Domstolens faste praksis er udøvelsen af de rettigheder, som tilkommer tyrkiske statsborgere ifølge afgørelse nr. 1/80, ikke undergivet nogen betingelse vedrørende baggrunden for, at de oprindeligt har fået meddelt indrejse- og opholdstilladelse i værtsmedlemsstaten (jf. i denne retning, hvad angår artikel 6 i afgørelse nr. 1/80, dom af

16.12.1992, sag C-237/91, Kus, Sml. I, s. 6781, præmis 21 og 22, samt dommen i sagen Payir m.fl., præmis 40, og jf., hvad angår afgørelsens artikel 7, dom af 5.10.1994, sag C-355/93, Eroglu, Sml. I, s. 5113, præmis 22).

43 Ifølge artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 er anerkendelse af retten for en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer til at få adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten og den heraf følgende opholdsret i denne medlemsstat derfor ikke afhængig af de omstændigheder, hvorunder arbejdstageren har opnået indrejse- og opholdstilladelse.

44 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at flygtninge allerede er tilstrækkeligt beskyttet i kraft af deres rettigheder efter Genèvekonventionen, og at det ikke er nødvendigt at henføre dem under anvendelsesområdet for en associeringsaftale, som er indgået med deres oprindelsesstat. Den finder ikke, at en sådan »dobbelt fordel« er velbegrundet.

45 Det skal i den forbindelse fremhæves, at Genèvekonventionens artikel 5 bestemmer, at ingen bestemmelser i konventionen skal anses for at berøre nogen rettighed eller fordel, som er tilstået flygtninge uafhængigt af denne konvention.

46 Afgørelse nr. 1/80 giver imidlertid familiemedlemmer til en tyrkisk arbejdstager rettigheder, som disse ikke kan påberåbe sig i medfør af Genèvekonventionen.

47 Mens artikel 7 i afgørelse nr. 1/80 således giver familiemedlemmer til en tyrkisk arbejdstager ret til at modtage tilbud om beskæftigelse i værtsmedlemsstaten, såfremt

visse betingelser vedrørende varigheden af deres ophold i denne stat er opfyldt, giver Genèvekonventionen ikke familiemedlemmerne til en politisk flygtning nogen sådanne rettigheder.

48 Ganske vist berører afgørelse nr. 1/80 ikke medlemsstaternes kompetence til at udstede forskrifter såvel om tyrkiske statsborgeres indrejse til landet som om betingelserne for deres første beskæftigelse (jf. bl.a. dommen i sagen Payir m.fl., præmis 36).

49 Såfremt man imidlertid afslog at anvende afgørelse nr. 1/80 på grund af den status, Ali Altun havde som politisk flygtning på tidspunktet for udstedelsen af hans indrejse- og opholdstilladelse i Tyskland, ville det være ensbetydende med at underkende de rettigheder, som han og hans familiemedlemmer har efter denne afgørelse.

50 Det tredje spørgsmål skal derfor besvares med, at den omstændighed, at en tyrkisk arbejdstager har erhvervet opholdsret i en medlemsstat og dermed fået adgang til arbejdsmarkedet i denne stat som politisk flygtning, ikke er til hinder for, at et medlem af hans familie kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

Det fjerde og det femte spørgsmål

51 Med det fjerde og det femte spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om — og i givet fald på hvilke betingelser — det er muligt at anfægte de rettigheder, som et medlem af en tyrkisk arbejdstagers familie har ifølge artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, når arbejdstageren har opnået status som politisk flygtning på grundlag af urigtige oplysninger.

- 52 Den forelæggende ret har angivet, at dens tvivl vedrørende dette spørgsmål skyldes, at der foreligger en række omstændigheder, som godtgør, at de oplysninger, som Ali Altun afgav i sin ansøgning om asyl, ikke kunne være sandfærdige.
- 53 Ifølge Domstolens praksis er det en forudsætning for, at en tyrkisk arbejdstagers beskæftigelse i værtsmedlemsstaten er lovlig, at hans situation på denne medlemsstats arbejdsmarked er stabil og ikke kun foreløbig, således at opholdsretten er uomtvistet (dom af 20.9.1990, sag C-192/89, Sevince, Sml. I, s. 3461, præmis 30, og af 26.10.2006, sag C-4/05, Güzeli, Sml. I, s. 10279, præmis 38).
- 54 Domstolen har i den forbindelse fastslået, at beskæftigelsesperioder, som en tyrkisk statsborger har tilbagelagt under dække af en opholdstilladelse, der er udstedt som følge af vedkommendes svigagtige adfærd, som har ført til en straffedom, ikke beror på en stabil, men derimod på en foreløbig situation, idet den pågældende ikke inden for de omhandlede perioder havde haft lovlig opholdsret (jf. bl.a. dom af 5.6.1997, sag C-285/95, Kol, Sml. I, s. 3069, præmis 27, og af 11.5.2000, sag C-37/98, Savas, Sml. I, s. 2927, præmis 61).
- 55 Det er endvidere udelukket, at en tyrkisk statsborgers udøvelse af en beskæftigelse under dække af en opholdstilladelse, der er udstedt som følge af en af svigagtig adfærd, der har ført til en straffedom, kan give denne rettigheder eller give ham en berettiget forventning (Kol-dommen, præmis 28).
- 56 Under hensyn til forbindelsen mellem de rettigheder, som tilkommer en tyrkisk arbejdstager i henhold til afgørelse nr. 1/80, og dem, som de familiemedlemmer, der har fået tilladelse til at bosætte sig med ham, kan påberåbe sig med støtte i afgørelsens

artikel 7, kan en sådan svigagtig adfærd fra denne arbejdstagers side endvidere have retlige virkninger for hans familiemedlemmer.

57 Disse virkninger skal dog vurderes i forhold til den dato, hvor de nationale myndigheder i værtsmedlemsstaten har truffet beslutningen om at trække arbejdstagerens arbejdstilladelse tilbage.

58 Såfremt familiemedlemmerne til en tyrkisk arbejdstager endnu ikke fuldt ud har erhvervet deres rettigheder på den dato, hvor dennes opholdstilladelse trækkes tilbage, idet betingelsen i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 vedrørende perioden for det faktiske samliv med arbejdstageren ikke er opfyldt, er medlemsstaterne berettiget til at drage følgerne af denne arbejdstagers svigagtige adfærd i forhold til hans familiedlemmer.

59 Såfremt familiemedlemmerne derimod har erhvervet ret til at få adgang til arbejdsmarkedet i værtsmedlemsstaten og en heraf følgende opholdsret i denne stat, kan disse rettigheder ikke længere anfægtes på grund af tidligere uregelmæssigheder hvad angår arbejdstagerens opholdsret.

60 Enhver anden løsning ville være i strid med retssikkerhedsprincippet, som ifølge Domstolens faste praksis bl.a. kræver, at retsreglerne er klare, præcise og forudsigelige i deres retsvirkninger, især når de kan være bebyrdende for personer (jf. i denne retning dom af 13.2.1996, sag C-143/93, Van Es Douane Agenten, Sml. I, s. 431, præmis 27, og af 18.11.2008, sag C-158/07, Förster, Sml. I, s. 8507, præmis 67).

- 61 Den ret til at få adgang til arbejdsmarkedet, som tilkommer en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer i henhold til artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, ville i øvrigt blive gjort helt illusorisk, hvis de nationale myndigheder havde mulighed for at fastsætte betingelser for eller på nogen måde begrænse anvendelsen af de præcise rettigheder, som tilkommer vandrende tyrkiske arbejdstagere ifølge denne afgørelse (Ergatdommen, præmis 41, og dom af 25.9.2008, sag C-453/07, Er, Sml. I, s. 7299, præmis 27).
- 62 Der kan kun i to tilfælde gøres begrænsninger i de rettigheder, som ifølge artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 tilkommer en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer, der opfylder betingelserne i stk. 1, nemlig når den vandrende tyrkiske arbejdstagers tilstedeværelse på værtsmedlemsstatens område på grund af hans personlige adfærd udgør en faktisk og alvorlig trussel for den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i afgørelsens artikel 14, stk. 1, eller når den pågældende har forladt denne medlemsstats område i en længere periode og uden lovlig grund (jf. bl.a. Cetinkaya-dommen, præmis 36 og 38, og Er-dommen, præmis 30).
- 63 Kravet om, at de i foregående præmis nævnte begrænsninger bør være udtømmende, ville blive tilsidesat, hvis de nationale myndigheder kunne fastsætte betingelser for, indskrænke eller ophæve de rettigheder, som tilkommer familiemedlemmerne til en vandrende arbejdstager, ved at foretage en fornyet behandling eller vurdering af de omstændigheder, hvorunder denne er blevet meddelt indrejse- og opholdsret.
- 64 Det fjerde og det femte spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at når en tyrkisk arbejdstager har opnået status som politisk flygtning på grundlag af urigtige oplysninger, kan de rettigheder, som ifølge denne bestemmelse tilkommer et medlem af hans familie, ikke anfægtes, såfremt familiemedlemmet opfylder betingelserne i denne bestemmelse på den dato, hvor opholdstilladelsen til arbejdstageren trækkes tilbage.

Sagens omkostninger

- 65 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen, som er vedtaget af det associeringsråd, der er oprettet ved associeringsaftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, skal fortolkes således, at en tyrkisk arbejdstagers barn kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i denne bestemmelse, når arbejdstageren inden for den treårsperiode, hvor barnet har levet sammen med ham, har haft erhvervsmæssig beskæftigelse i to et halvt år, før han blev arbejdsløs i de efterfølgende seks måneder.
- 2) Den omstændighed, at en tyrkisk arbejdstager har erhvervet opholdsret i en medlemsstat og dermed fået adgang til arbejdsmarkedet i denne stat som politisk flygtning, er ikke til hinder for, at et medlem af hans familie kan erhverve de rettigheder, som er fastsat i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80.

- 3) Artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at når en tyrkisk arbejdstager har opnået status som politisk flygtning på grundlag af urigtige oplysninger, kan de rettigheder, som ifølge denne bestemmelse tilkommer et medlem af hans familie, ikke anfægtes, såfremt familiemedlemmet opfylder betingelserne i denne bestemmelse på den dato, hvor opholdstilladelsen til arbejdstageren trækkes tilbage.

Underskrifter